

**Verklaring van Philippe Maystadt, President,
in de jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs
Luxemburg, 3 juni 2003**

Graag heet ik u allen welkom bij de jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs van de Europese Investeringsbank.

Dit jaar heet ik in het bijzonder onze toekomstige gouverneurs welkom, die vandaag als waarnemers bij de vergadering aanwezig zijn. Wij bij de Europese Investeringsbank waarderen uw aanwezigheid ten zeerste en zien uit naar een plezierige samenwerking in de komende jaren.

Na een korte beschouwing betreffende de activiteiten van de Bank in 2002, zal ik u een overzicht geven van onze operationele prioriteiten, zowel binnen als buiten de Europese Unie, en zal ik ter afronding een toelichting geven op de ontwikkelingen met betrekking tot de belangrijkste aandachtsgebieden voor de komende jaren.

I. ACTIVITEITEN IN 2002

In 2002 beliep onze kredietverlening een totaal van 39,6 miljard euro, tegenover 36,8 miljard euro in het jaar ervoor.

DE KREDIETVERLENING BINNEN DE EUROPESE UNIE

Binnen de EU werd voor 33,1 miljard euro aan kredieten verstrekt.

De Bank hield het totale volume aan kredieten die ten gunste van de regionale ontwikkeling worden verstrekt op hetzelfde peil als in 2001, namelijk op bijna 20 miljard euro. Hoewel dit bedrag absoluut gezien constant is gebleven, is het volume van deze kredieten relatief gezien gedaald. Dit is voornamelijk het gevolg van de meer restrictieve interpretatie van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor kredieten uit hoofde van de regionale ontwikkeling.

Uit hoofde van het Initiatief Innovatie 2000 – i2i – is in 2002 voor een totaal bedrag van 3,3 miljard euro aan projecten gefinancierd. Ultimo 2002 beliep het totaal aan leningovereenkomsten dat sinds de introductie van i2i is ondertekend 10,8 miljard euro. De Europese Raad van Lissabon had de Bank verzocht binnen een tijdsbestek van drie jaar tussen de 12 en 15 miljard euro toe te kennen aan projecten die in aanmerking komen voor financiering uit hoofde van i2i. Ik kan u melden dat aan dit mandaat is voldaan: per 1 mei 2003 bedraagt het totaal aan goedgekeurde leningen 15,8 miljard euro¹.

De kredietverlening ten gunste van het natuurlijk en stedelijk milieu onderging een belangrijke stijging en bereikte een totaal volume van 9,3 miljard euro.

DE KREDIETVERLENING BUITEN DE EUROPESE UNIE

Met betrekking tot onze activiteiten buiten de Europese Unie ben ik verheugd u te kunnen mededelen dat een ongeëvenaard bedrag van 3,7 miljard euro aan leningen is ondertekend in de toetredende landen en de toetredingslanden. Dit is een groei van 37% ten opzichte van 2001. Terwijl infrastructurele projecten – met name op het gebied van vervoer – het

¹ Inclusief 0,9 miljard euro in de ACS-landen en Turkije.

belangrijkste terrein van onze activiteit bleven en ongeveer de helft van de kredieten besloeg, groeide het aandeel van het milieu in de kredietverlening naar 1,3 miljard euro.

De kredietverlening in de partnerlanden bereikte een totaal van 2,5 miljard euro, waarbij in het Middellandse-Zeegebied 1,8 miljard euro werd toegekend. De weg naar een geslaagde invoering van het FEMIP-programma werd hiermee een feit.

OPGENOMEN MIDDELEN

Wat betreft de opgenomen middelen was 2002 een recordjaar, waarin 38 miljard euro werd opgenomen via 219 transacties in 14 valuta's. De middelen die werden opgenomen in de drie belangrijkste valuta's (EUR, GBP en USD) maakten tezamen 89% van het totaal uit. Met betrekking tot de euro verbrede de Bank haar assortiment aan op-maat-gemaakte producten om tegemoet te komen aan de behoeften bij beleggers, terwijl zij haar beleid ten aanzien van benchmark-leningen voortzette en drie EARN-transacties met een totale waarde van 12 miljard euro uitvoerde.

De transacties die in de valuta van de toetredende landen werden uitgevoerd zijn met 75% gestegen. De EIB werd de grootste niet-gouvernementele emittent op de ACS-markten en mocht zich binnen de financiële wereld in een grote belangstelling verheugen.

BALANS EN WINST-EN-VERLIESREKENING²

Het balanstotaal stond per 31 december 2002 op 220,8 miljard euro. Het totaal aan uitstaande leningen en garanties bedroeg 236 miljard euro, en bleef daarmee onder het statutaire plafond van 250 miljard euro, dat inmiddels met de kapitaalsverhoging per 1 januari 2003 is verhoogd tot 375 miljard euro.

De winst-en-verliesrekening sloot met een nettoresultaat van 1 293,9 miljoen euro, oftewel 1,3% onder het saldo van 2001. Deze daling is voornamelijk het gevolg van een aantal waardecorrecties met betrekking tot risicokapitaalactiviteiten. Het rendement op eigen vermogen bedroeg 5,4%, tegenover 6,3% het jaar ervoor. Deze daling in het resultaat is geen verrassing, gezien de ontwikkelingen die zich in de bancaire sector in het afgelopen jaar hebben voorgedaan.

II. OPERATIONELE PRIORITEITEN IN EEN UITGEBREIDE UNIE

Nu zal ik ingaan op de operationele prioriteiten die de Bank zich voor de komende jaren heeft gesteld. Deze prioriteiten, die tijdens de vorige vergadering van de Raad van Gouverneurs zijn bekendgemaakt en goedgekeurd zijn, zoals u weet, vastgelegd in het Activiteitenplan van de Bank voor de periode 2003-2005. Het betreft de volgende onderwerpen:

- (i) de regionale ontwikkeling en de economische en sociale cohesie;
- (ii) de tenuitvoerlegging van het Initiatief Innovatie 2000 (i2i);
- (iii) de bescherming en verbetering van het milieu;
- (iv) de voorbereiding van de toetredingslanden en de toetredende landen op hun EU-lidmaatschap; en
- (v) het ondersteunen van het communautaire ontwikkelings- en samenwerkingsbeleid in de partnerlanden.

Met betrekking tot de **regionale ontwikkeling en de economische en sociale cohesie** heeft de Bank wederom haar ambitieuze doelstelling om 70% van haar afzonderlijke leningen te verstrekken aan projecten die worden uitgevoerd in de steungebieden van de Europese Unie bevestigd. Onze activiteiten blijven gericht op deze prioritaire doelstelling, vooral met het oog op de komende uitbreiding van de Unie. In dit verband neemt de Bank actief deel aan de werkgroep die met de Commissie is opgezet en zich bezighoudt met het formuleren van het toekomstige beleid ten aanzien van de steungebieden. De voorstellen die door de EIB worden

² Niet geconsolideerde cijfers

gedaan zullen zich richten op het versterken van de dialoog met de Commissie en op de complementariteit van de verrichtingen. De EIB zal concrete maatregelen voorstellen ter maximalisatie van de hefboomwerking van de structuurfondsen en ter vermijding van overlappingen.

Voorts zal de EIB de economische en sociale cohesie bevorderen via haar voortdurende steun aan de financiering van de **transeuropese netwerken**. Voortbouwend op de unieke ervaring die de Bank in de afgelopen tien jaar heeft opgedaan (75 miljard euro aan kredieten verstrekt in deze sector), is de Bank voornemens haar activiteiten te integreren in de prioritaire maatregelen die momenteel worden geformuleerd binnen het overleg op hoog niveau inzake het transeuropese vervoersnetwerk. Waar nodig zal de Bank haar financieringsinstrumenten toesnijden op de behoefte, haar technische, economische en financiële expertise inzetten en de samenwerking met de Commissie versterken teneinde de procedures voor projectbeoordeling beter op elkaar af te stemmen.

Ten aanzien van het **Initiatief Innovatie 2000**: in het kader van de strategie van Lissabon en in overeenstemming met de conclusies van de Eurotop in het voorjaar van 2003, is de EIB gereed om haar steun aan innovatie voort te zetten en uit te breiden, waarbij zij innovatie heeft benoemd tot leidend thema van de kredietverlening van de EIB in het komend decennium. De Raad van Bewind van de EIB verzoekt uw goedkeuring voor het "Initiatief Innovatie 2010", een nieuwe, doelgerichte kredietportefeuille die volledig aansluit op het Activiteitenplan en binnen het kader van de kapitaalsverhoging valt.

Op basis van de ervaring die wij in de afgelopen drie jaar bij de geslaagde invoering van het initiatief i2i hebben opgebouwd en het beleidsoverleg met de Commissie, stellen wij voor tot eind 2006 zo'n 20 miljard euro toe te kennen aan projecten op drie prioritaire gebieden, te weten:

- (i) in de eerste plaats, informatie- en communicatietechnologie (hardware, inhoud en toepassingen);
- (ii) ten tweede, onderzoek en ontwikkeling en innovatieve stroomafwaartse investeringen (producten en processen);
- (iii) en ten slotte, onderwijs en opleidingen.

Daarnaast zal het Europees Investeringsfonds, het in risicokapitaal en portefeuillegaranties voor het MKB gespecialiseerde onderdeel van de EIB, eveneens aan deze doelstelling bijdragen door middel van zijn investeringen in risicokapitaalfondsen die vooral gericht zijn op deelnemingen in innovatieve, technologie-intensieve ondernemingen.

Wat betreft de **bescherming van het natuurlijk en stedelijk milieu**, houdt de Bank vast aan haar doelstelling om tussen de 25 en 35% van de totale kredietverlening te verstrekken aan projecten op dit terrein. Voorts kijkt zij uit naar nieuwe manieren om de prioriteiten van het communautaire milieubeleid in haar activiteiten tot uitdrukking te laten komen. Dit zou kunnen bestaan uit het steunen, in een nog nader te bepalen vorm, van de opkomende markt voor carbon. Ook met betrekking tot deze prioriteit zal de EIB streven naar samenwerking met de Commissie. De Bank neemt deel aan de werkgroep van de Commissie die zich bezighoudt met het ontwikkelen van nieuwe financieringsmechanismen voor duurzame energie, en volgt aandachtig de ontwikkeling van het zogenoemde Waterinitiatief van de Commissie.

III. OPERATIONELE PRIORITEITEN BUITEN DE UNIE

Met betrekking tot onze activiteiten buiten de Europese Unie zou ik willen stilstaan bij de uitdagingen die de Bank zich gesteld ziet in de Westelijke Balkan, de euromediterrane faciliteit voor investeringen en partnerschap (FEMIP) en de investeringsfaciliteit van Cotonou.

In de **Westelijke Balkan** blijft de Bank zich pro-actief opstellen bij het ontwikkelen van de regio. Wij zijn voornemens in de komende drie jaar voor 1,2 miljard euro aan kredieten te verstrekken.

Tot nu toe heeft de EIB zich voornamelijk geconcentreerd op de wederopbouw van de basisinfrastructuur. Met het toenemen van de stabiliteit in de regio, zullen wij onze activiteiten geleidelijk aan uitbreiden naar andere sectoren die voor EIB-kredietverlening in aanmerking komen. De bescherming van het milieu, de ontwikkeling van gemeentelijke inleenactiviteiten, de verbreiding van innovatie en de ontwikkeling van gezondheid en menselijk kapitaal zullen steeds belangrijker worden. Uiteraard zullen wij onze activiteiten blijven afstemmen op die van de andere internationale financiële instellingen, met name de Wereldbank en de EBRD.

Betreffende onze verrichtingen in de **partnerlanden in het Middellandse-Zeegebied**, werd in 2002 in Barcelona het **FEMIP-initiatief** officieel gelanceerd. Aansluitend daarop voerde de Bank een aantal wijzigingen door in haar organisatie, teneinde de uitvoering van de faciliteit optimaal te laten verlopen. De organisatorische wijzigingen hebben betrekking op het versterken van de bemensing, de vorming van een ad-hoc Afdeling kredietverlening als autonome business-unit waarin een speciaal onderdeel voor de particuliere sector is opgenomen, en op de opening van een regionaal bureau van de EIB in Caïro. Wat de kredietverlening betreft, werd door de EIB in 2002 voor 2,2 miljard euro aan kredieten toegekend, waarvan ongeveer een derde naar de particuliere sector ging. De faciliteit blijft zich overigens primair richten op deze sector; sinds de lancering ervan in september 2001 is reeds voor meer dan 1,5 miljard euro aan projecten in de particuliere sector toegekend.

Aangaande de toekomstige beleidslijnen van het FEMIP, werd bij het overleg van het Comité beleidsdialoog en -coördinatie, dat in april 2003 in Istanbul werd gehouden, een constructief platform opgezet met de vertegenwoordigers van alle belanghebbende partijen: de EU-lidstaten, de partnerlanden en de instellingen. De belangrijke rol die de FEMIP speelt bij het bevorderen van de toegang tot financiering voor de particuliere sector, met name het MKB, werd opnieuw onderstreept. De ontwikkeling van globale kredieten en nieuwe financiële producten voor financieringsvormen met eigen vermogen zal ongetwijfeld bevorderlijk zijn bij de verwezenlijking van deze doelstelling. Daarnaast is nadrukkelijk gewezen op het belang van technische ondersteuning en zal de Bank haar besprekingen met de Commissie aangaande dit onderwerp verder uitbreiden.

De verrichtingen in de ACS-landen worden uitgevoerd binnen het kader van de **investeringsfaciliteit uit hoofde van de overeenkomst van Cotonou**. Deze overeenkomst vormt een mijlpaal in de samenwerking tussen de EU en de ACS-landen met betrekking tot de economische ontwikkeling gericht op de bestrijding van armoede. Zij belichaamt de ontplooiing die in het afgelopen decennium in het kader van de overeenkomst van Lome tot stand is gekomen en onderkent de sleutelrol van de particuliere sector bij het tot stand brengen van economische welvaart. In dit verband zal bij de activiteiten die door de investeringsfaciliteit, die gisteren officieel van start is gegaan, worden ondersteund, vaker sprake zijn van risicodeling dan in het verleden het geval was en zullen projecten een redelijke vergoeding moeten inhouden. Zo zal de Bank zich richten op het vormen van een revolverende faciliteit, waarbij gebruik wordt gemaakt van de opbrengsten uit de vergoedingen of de dividenden. De taak om voldoende inkomsten te genereren om een revolverende faciliteit te kunnen handhaven is zonder twijfel een uitdaging, gezien de financiële risico's die met de meeste ACS-projecten gemoeid zijn.

De Bank zal een bedrag van maximaal 2,2 miljard euro uit de communautaire begrotingsmiddelen beheren. Daarnaast zal de EIB in voorkomende gevallen de investeringsfaciliteit complementeren met kredieten uit haar eigen middelen.

IV. AANDACHTSGEBIEDEN

Zoals u ongetwijfeld zult hebben begrepen uit mijn voorgaande opmerkingen, behelst de toekomst van de Bank een constante evolutie van onze beleidslijnen en processen teneinde deze aan te passen aan de prioriteiten van de EU.

In dit verband wil ik drie terreinen die in het bijzonder de aandacht verdienen onder het licht brengen, namelijk toegevoegde waarde, risicobeheer en transparantie.

Met betrekking tot **toegevoegde waarde** wil ik u eraan herinneren dat de Bank drie elementen dient mee te nemen in haar financieringsbesluiten:

- de overeenstemming van iedere verrichting met de doelstellingen van de Unie;
- de kwaliteit en soliditeit van ieder project;
- de financiële voordelen die de door de EIB verstrekte middelen met zich meebrengen.

De bereidheid van de Bank om ervoor te zorgen dat *iedere verrichting in overeenstemming is met de doelstellingen van de EU* blijkt duidelijk uit onze betrokkenheid bij de versterkte samenwerking met de Commissie. In dit verband heb ik reeds enkele voorbeelden gegeven van gevallen waarin deze samenwerking verder wordt uitgewerkt. Ik zou hieraan nog twee voorbeelden kunnen toevoegen, namelijk de ondertekening in het afgelopen jaar van twee leningovereenkomsten, de een met het DG MILIEU en het DG ECFIN betreffende het milieu, en de ander met het DG INFSO en het DG ECFIN betreffende projecten op het gebied van elektronische communicatienetwerken.

De *kwaliteit en soliditeit van ieder project* zijn grotendeels afhankelijk van geschikte, uitputtende "due diligence"-procedures en goedgekwalificeerde medewerkers. In het afgelopen jaar hebben wij nieuwe beoordelingsprocedures ingevoerd die in aansluiting op de ingeschatte complexiteit van een project een gemoduleerde toekenning van de middelen mogelijk maken. Voorts hebben wij de milieu- en inkoopaspecten van de organisatie versterkt.

De *voordelen van de door de EIB verstrekte middelen* zijn vorig jaar aan de orde geweest bij een besluit van de Raad van Gouverneurs dat erop gericht was het volume van de kredietverlening aan grote ondernemingen die gemakkelijk toegang hebben tot de financiële markten te beperken. Ik kan u hierbij melden dat de Bank aan deze doelstelling heeft voldaan: er waren in 2002 minder ondertekende leningovereenkomsten dan in 2001. Wij zullen dit aspect van de toegevoegde waarde nauwlettend blijven volgen en hierover ieder jaar aan de gouverneurs bericht uitbrengen.

Met betrekking tot **risicobeheer** heeft u, zoals tijdens de vorige jaarvergadering van de Raad aangekondigd, een verslag ontvangen dat specifiek aan dit onderwerp is gewijd en waarin is uiteengezet hoe de risico's worden gesignaleerd, gemeten en geregistreerd. De Bank heeft haar risicobeheersystemen overeenkomstig de beste marktpraktijken ingericht. In het verslag wordt duidelijk gemaakt dat de EIB actief bezig is met het opstellen van een kader aan regels dat zal voortvloeien uit het nieuwe Kapitaalakkoord van Bazil inzake het meten van risico's. U zult in 2004 worden voorzien van een vervolgverslag.

Wat de **transparantie** betreft hebben wij regelmatig overleg gevoerd met de NGO's en, conform de meest recente communautaire wetgeving op dit gebied, een nieuw beleid geformuleerd en ingevoerd met betrekking tot het on-line beschikbaar stellen van stukken. Bij het publiek bleek een groeiende belangstelling te bestaan voor de informatie die door de EIB ter beschikking wordt gesteld. Het aantal bezoeken aan onze internet-website werd bijna verdubbeld tot ongeveer een miljoen.

Tot dusverre de activiteiten, prioriteiten en aandachtsgebieden waar de Bank zich in het verleden op heeft gericht. Alvorens af te sluiten zou ik de vertrekkende leden van de Raad van Bewind willen bedanken. Het betreft mevrouw Isabel Correia Barata, de heer Sinbad J.D. Coleridge, de heer Wedige Hanns von Dewitz, de heer Gerd Saupe, mevrouw Rebecca Lawrence en de heer Gerhard Boehmer.

Tenslotte wil ik mijn dank uitspreken aan de medewerkers van de EIB voor de inspanningen die zij zich in het afgelopen jaar hebben getroost en de toewijding waarmee zij de Europese Investeringsbank tot een beleidsgeoriënteerde financiële instelling, die ten dienst staat van de Europese Unie, maken.